

Què funciona
contra la pobresa?
Àmbit Pobresa infantil

Informe

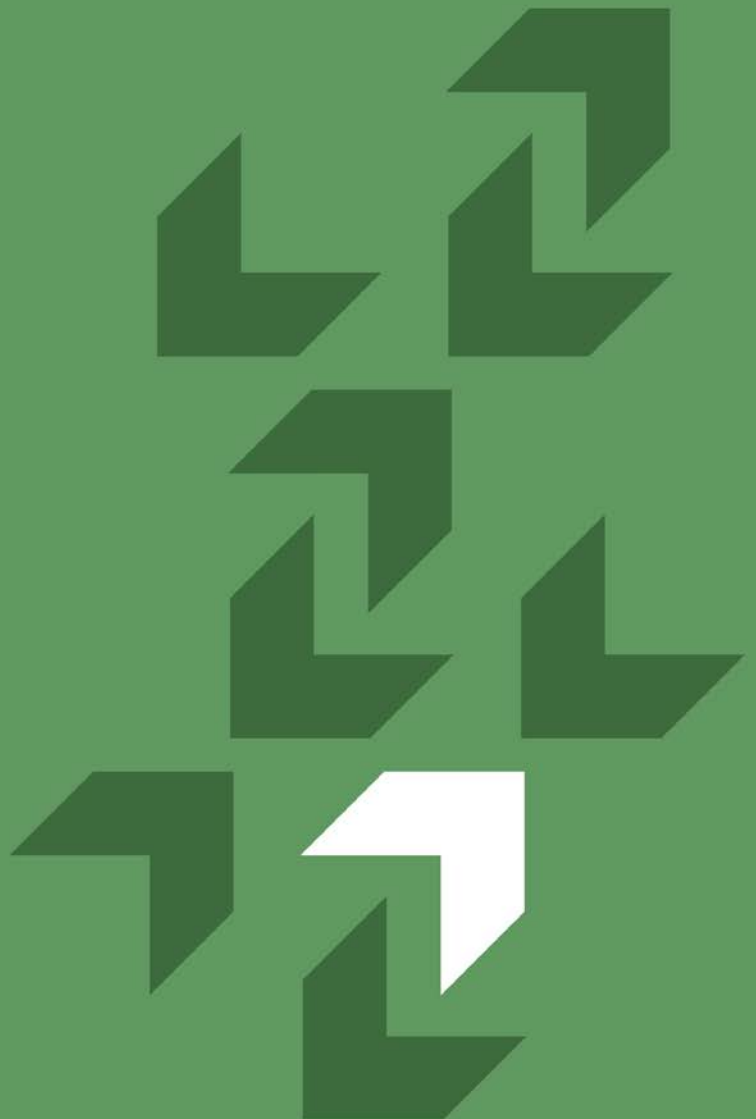
Què funciona contra la pobresa?

Una revisió sistemàtica de les polítiques actives
d'ocupació i del seu impacte en llars amb infants i
adolescents

ivàlua ✓
Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

unicef
per a cada infància

 Generalitat
de Catalunya
Departament
d'Economia
i Finances

Què funciona contra la pobresa?

Una revisió sistemàtica de les polítiques actives d'ocupació i del seu impacte en llars amb infants i adolescents

Informe definitiu:

Desembre del 2024

Àmbit temàtic:

Pobresa infantil

Projecte encarregat per:

UNICEF Comitè Catalunya, Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya i Ivàlua

Síntesi elaborada per:

Ariane Aumatric Balado

Coordinació:

Ivàlua

Les idees exposades per l'autor no han de coincidir necessàriament amb les de les entitats impulsores del projecte.

Projecte de recopilació, anàlisi i transferència d'evidència per a millorar les polítiques públiques destinades a mitigar la pobresa infantil

Un projecte de:

Índex

1. Introducció	1
2. Motivació	1
3. Descripció dels programes objecte d'atenció.....	3
3.1. PAO de manera agregada	3
3.2. PAO dirigides a incrementar la demanda laboral.....	3
3.3. PAO orientades a l'oferta laboral.....	5
3.4. PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral	6
4. Preguntes que guien la revisió	7
5. Revisió de l'evidència.....	8
5.1. PAO de manera agregada	9
5.2. PAO dirigides a incrementar la demanda laboral.....	10
5.3. PAO dirigides a incrementar l'oferta laboral	13
5.4. PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral	19
6. Resum	22
7. Implicacions per a la pràctica	25
7.1. La relació entre ocupació i pobresa no sempre és directa.....	25
7.2. No tots els grups demogràfics responen igual a les PAO	26
7.3. És necessari tenir en compte mares i pares en el disseny i l'avaluació de polítiques..	27
7.4. Les PAO efectives requereixen una inversió important de recursos.....	28
7.5. Les PAO han d'entendre's com un instrument complementari a altres polítiques públiques.....	28
8. Bibliografia	30

1. Introducció

Aquest informe efectua una revisió sistemàtica de la literatura en perspectiva internacional sobre el potencial de les polítiques actives d'ocupació (d'ara endavant, PAO) per reduir la pobresa i, en particular, la pobresa infantil. Per a això, es revisa l'impacte de les principals PAO en variables com l'ocupació, els ingressos i la pobresa dels beneficiaris d'aquests programes. També es du a terme una revisió sobre quines són les característiques principals dels programes més efectius, i els contextos en els quals s'implementen. En aquells casos en els quals la literatura existent no mesura els efectes d'un programa específic en l'àrea de la pobresa, es busca lligar al màxim possible els impactes mesurats en les diferents avaluacions amb l'impacte potencial que elements com l'ocupació o els ingressos poden tenir en la pobresa de les llars. Aquesta síntesi busca comprendre com la millora de l'ocupació dels pares i mares pot reduir la pobresa infantil, identificant els mecanismes que ho fan possible i extraient implicacions pràctiques per al nostre context.

2. Motivació

Segons l'Enquesta de condicions de vida del 2023, a Catalunya un 26,8 % dels infants i adolescents menors divuit anys es trobaven en situació de pobresa relativa (utilitzant com a llindar de pobresa el 60 % de la renda mitjana autonòmica). D'aquests, un de cada tres (35,4 %) vivia en llars amb almenys una persona en situació d'atur, i un 18 %, en llars amb baixa intensitat de treball (on es considera que la població activa treballa menys del 20 % del seu potencial total).

L'ocupació, i en particular l'ocupació de qualitat, es considera clau per treure les persones i les seves llars de situacions de pobresa. Així, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) 1 i 8 de l'Agenda 2030 se centren en l'erradicació de la pobresa (objectiu 1) i en el treball digne i el creixement econòmic (objectiu 8). Segons l'Organització Internacional del Treball (OIT): «El treball digne per a tothom, incloent-hi la protecció social, és, per tant, el camí principal per sortir de la pobresa per a les persones, les comunitats i els països». En aquesta línia, el pilar europeu de drets socials també reafirma el compromís de la Unió Europea (UE) amb la promoció de l'ocupació de qualitat, el treball digne i la protecció social. Aquest pilar estableix un conjunt de principis fonamentals, com ara el dret a condicions laborals justes, la igualtat

d'oportunitats i l'accés a la protecció social, amb l'objectiu de construir una Europa més inclusiva i equitativa.

L'impuls de l'ocupació per reduir la pobresa té, a més, un component crucial de gènere. A Espanya, segons les dades de l'Enquesta de població activa, les taxes d'ocupació de les dones de 25 a 49 anys amb fills menors de dotze anys són inferiors a les taxes d'ocupació de les dones de la mateixa edat sense fills (INE, 2023). Mentre que en el cas dels homes succeeix el contrari. En el cas de les dones, a mesura que augmenta el nombre de criatures menors de dotze anys, disminueix la taxa d'ocupació. La taxa per a les dones sense fills d'aquesta edat és del 77,9 %, i del 71,5 %, en el cas de tenir fills menors de dotze anys (74,3 % les que tenen un fill o una filla, 70,4 % en el cas de dos fills i 52,2 % en el cas de dones amb tres fills o més). Espanya és, a més, un dels països de la UE amb taxes d'ocupació més baixes entre dones amb fills, segons dades d'Eurostat (2021), la qual cosa reflecteix una desigualtat significativa en l'accés al mercat laboral. Un exemple rellevant d'aquesta dinàmica es troba a Catalunya, on nou de cada deu persones en excedència laboral per cura de fills són dones (89 %) (Observatori de la Igualtat de Gènere, 2024).

En aquest context, les PAO són crucials tant per activar la població com per millorar l'accés a l'ocupació de persones inactives o desocupades, així com per ajudar-les a aconseguir una ocupació de qualitat. S'hauria d'esperar que una PAO que ajudés a reduir la pobresa infantil ho fes mitjançant el suport a la inserció laboral o la millora de l'ocupació dels adults de la llar, i que conduís a condicions econòmiques que permetin sortir del risc de pobresa de manera sostinguda i, per tant, reduir les taxes de pobresa infantil.

En el context actual, en què la pobresa infantil continua sent un desafiament crític, és essencial revisar i comprendre millor l'impacte de les PAO. Això no només és necessari per informar el disseny de les polítiques públiques actuals, sinó també per orientar futures investigacions i avaluacions en aquest àmbit. En aquest sentit, dur a terme una revisió sistemàtica del funcionament i dels resultats de les PAO amb perspectiva de pobresa permet tant consolidar el coneixement existent com identificar els buits de coneixement existents. Aquesta anàlisi té una rellevància particular per a Catalunya, ja que oferirà una base més sòlida per al disseny d'intervencions que puguin realment marcar la diferència en la lluita contra la pobresa infantil.

Les pròximes seccions exploraran quines polítiques es consideren PAO, quines característiques tenen i quin impacte han tingut tant en l'augment de l'ocupació de les persones participants com en les seves condicions de vida i la pobresa,

tant d'elles mateixes com de les seves llars, amb un focus especial en aquelles cases amb presència de criatures, així com les PAO que incorporen persones amb fills a càrrec.

3. Descripció dels programes objecte d'atenció

Les PAO comprenen una àmplia varietat de programes, cadascun amb diferents implicacions, tant a l'hora de crear o millorar l'ocupació de les persones participants com en el seu possible impacte a l'hora de reduir la pobresa. Al llarg d'aquesta síntesi, l'anàlisi se centrarà tant en l'efecte i impacte de les PAO de manera agregada com en programes específics. Per a l'anàlisi de programes específics, s'utilitzarà la tipologia de PAO desenvolupada per Brown i Koettl (2015) com a base per categoritzar i analitzar aquests programes. A continuació, s'enumeren els programes que seran objecte d'anàlisi, així com les seves característiques principals.

3.1. PAO de manera agregada

Aquesta categoria es refereix a una anàlisi global de les PAO, avaluant l'efecte acumulatiu de la inversió total d'un país o regió en aquest tipus de polítiques. Es tracta d'entendre com la suma de diverses intervencions, com ara incentius a la contractació o programes de formació dins d'un context específic, pot influir en la creació d'ocupació i en la reducció de la pobresa de persones i llars, tenint en compte factors com la l'abast i el disseny de les polítiques, així com el context socioeconòmic en el qual s'implementen.

3.2. PAO dirigides a incrementar la demanda laboral

Aquesta categoria inclou les polítiques i els programes que tenen com a objectiu principal estimular la creació i retenció d'ocupació per part dels ocupadors, especialment en períodes de crisi econòmica o en sectors en declivi. El principal exemple d'aquesta categoria són les subvencions de costos salarials per a la contractació o retenció d'ocupació. A continuació, es defineixen les dues subcategories principals d'aquest tipus de polítiques.

3.2.1. Programes que ofereixen incentius per a la retenció de l'ocupació

Aquests programes se centren a oferir incentius financers als ocupadors per tal de mantenir la seva relació laboral amb els treballadors existents. L'objectiu és reduir el flux de sortida de l'ocupació, especialment en moments en què l'economia o determinats sectors experimenten dificultats. Els programes més destacats dins d'aquesta subcategoria són les subvencions salarials i les reduccions dels costos laborals no salarials, així com les jornades laborals reduïdes o el treball compartit.

Aquestes polítiques permeten a les empreses mantenir els treballadors i treballadores, oferint-los seguretat temporal en l'ocupació i en els ingressos. En essència, aquestes mesures busquen assegurar que les empreses no es vegin incentivades o forçades a acomiadar els treballadors davant les dificultats econòmiques, i així proporcionar estabilitat tant a les empreses com als treballadors.

3.2.2. Programes que ofereixen incentius per a la creació d'ocupació

Aquesta subcategoria inclou mesures que ofereixen incentius als ocupadors per augmentar el flux d'entrada en l'ocupació. Aquestes mesures donen suport a la gent que es troba fora del mercat laboral, com ara persones desocupades, inactives i treballadors informals, i sovint es dirigeixen a grups específics de treballadors desocupats, com ara persones aturades de llarga durada i treballadors desfavorits amb habilitats obsoletes.

Els programes més rellevants dins d'aquesta subcategoria inclouen les subvencions salarials i de contractació dirigides als ocupadors privats. Aquestes subvencions redueixen els costos laborals dels ocupadors (com ara el salari o les contribucions socials) i, d'aquesta manera, proporcionen incentius per a l'ocupació de nous treballadors. A més, també s'hi inclouen els incentius per a l'autoocupació o l'emprenedoria, que ofereixen incentius financers i serveis d'assessorament als treballadors desocupats per iniciar les seves pròpies empreses.

3.3. PAO orientades a l'oferta laboral

Les polítiques englobades en aquesta categoria tenen com a objectiu principal millorar la capacitat i els incentius dels treballadors per accedir al mercat laboral i mantenir-s'hi. Aquestes polítiques estan especialment dirigides als treballadors que es troben allunyats del mercat laboral o que ocupen llocs de treball de baixa qualitat, i busquen augmentar-ne els nivells d'ocupació, millorar-ne els llocs de treball i potenciar-ne el capital humà mitjançant la millora de les seves habilitats i competències. Això inclou programes com els crèdits fiscals (ajudes per a les famílies treballadores amb ingressos baixos que redueixen la seva càrrega fiscal a mesura que augmenten les seves hores de treball). També inclou programes de formació per millorar les oportunitats laborals dels participants.

3.3.1. Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina

Aquesta subcategoria de programes proporciona incentius als treballadors que poden estar desconnectats del mercat laboral o que ocupen llocs de treball de baixa qualitat, com ara treballadors amb salaris baixos, desocupats, desmotivats o inactius. A més, aquests programes tenen un objectiu redistributiu explícit i clar, i busquen no només la integració laboral, sinó també la millora de les condicions econòmiques dels participants.

Els programes inclosos en aquesta categoria inclouen principalment ajuts econòmics i subvencions, com, per exemple, els beneficis per a persones que estan treballant (*in-work benefits*) o els crèdits fiscals que redueixen els impostos per a les famílies treballadores. Aquests instruments s'abonen directament als treballadors com a suplementos d'ingressos, per exemple, en forma de beneficis per a persones en actiu que complementen els ingressos derivats de l'ocupació.

3.3.2. Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà

Els programes d'aquesta subcategoria se centren a proporcionar eines i incentius per a la millora del capital humà mitjançant l'actualització de les habilitats dels treballadors. Aquestes iniciatives poden ser proveïdes directament o bé finançar la formació en aula, i poden cobrir tant habilitats bàsiques per a l'ocupació com habilitats vocacionals específiques, així com la

formació al lloc de treball. Aquestes mesures estan dissenyades tant per a treballadors desocupats com per a treballadors en actiu, amb l'objectiu d'alinejar les seves habilitats amb les necessitats del mercat laboral.

3.4. PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral

Aquesta categoria inclou programes que busquen millorar la coincidència entre oferta i demanda en el mercat laboral. Aquests programes busquen no només augmentar les possibilitats dels treballadors per trobar una feina adequada, sinó també satisfer les necessitats específiques dels ocupadors. Dins d'aquesta categoria, s'inclouen:

- **Assistència en la recerca de feina:** programes dissenyats per proporcionar suport directe als treballadors en la cerca d'ocupació. L'objectiu és millorar les possibilitats dels treballadors, especialment dels desocupats, de trobar una feina que s'ajusti a les seves habilitats i necessitats.
- **Intermediació laboral per part dels ocupadors:** polítiques que ajuden a connectar els ocupadors amb treballadors potencials, cosa que facilita la inserció laboral i ajuda a cobrir vacants amb treballadors adequats, i així augmenta l'eficiència del mercat laboral.
- **Assessorament:** programes de consell i orientació laboral que ajuden els treballadors a definir i assolir els seus objectius professionals dins del mercat laboral.

4. Preguntes que guien la revisió

L'objectiu d'aquesta síntesi és analitzar la millor evidència disponible provinent de països amb nivells de renda i PIB *per càpita* semblants als de Catalunya – Europa, els Estats Units, el Canadà i Austràlia– sobre l'impacte potencial de les polítiques actives de mercat laboral en la reducció de la pobresa infantil. Si bé els contextos d'aquests països no sempre són equiparables al català des del punt de vista econòmic o institucional, sí que suposen els casos més pròxims dels quals poden derivar experiències d'aprenentatge. El projecte se centra a recopilar, revisar i sintetitzar evidències de qualitat que informin sobre els efectes d'aquestes polítiques. A més, i de manera més específica, aquesta revisió pretén respondre les qüestions clau següents:

- Quins són els serveis, recursos i polítiques actives d'ocupació (orientació, formació, mentoria o subsidis a la contractació, entre d'altres) més importants per afavorir l'ocupació de qualitat de pares i mares amb infants en risc de pobresa o exclusió social?
- Quines dimensions i mesures de resultat empen aquestes polítiques? Com es relacionen amb la pobresa infantil? Són efectives aquestes mesures?
- Quins són els principals eixos/reptes que cal tenir en compte per implementar polítiques d'aquesta mena per tal que puguin millorar la situació econòmica de famílies amb infants i adolescents en situació vulnerable?
- Hi ha exemples de bones pràctiques que es puguin prendre com a models per millorar el disseny d'aquestes polítiques a casa nostra?

5. Revisió de l'evidència

En aquesta secció es revisarà l'evidència relacionada amb els programes descrits en la secció 3, prenent com a guia les preguntes que s'acaben de desenvolupar. La taula 1 presenta un resum de les polítiques incloses en la revisió, així com dels resultats analitzats i l'evidència trobada.

Taula 1. Programes, *outcomes* i resultats analitzats

Categoria	<i>Outcome</i> analitzat	Grups analitzats	Evidència
PAO de manera agregada	Ocupació	Població general, dones, mares solteres	Efectes positius en població general i dones, efectes negatius per a mares solteres
	Pobresa	Població general	Evidència no conclouent
PAO dirigides a incrementar la demanda laboral	Ocupació	Població general	Efectes positius
	Ingressos	Població general	Efectes positius
Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina	Ocupació	Mares, mares solteres	Efectes positius
	Qualitat de vida	Criatures pertanyents a famílies monoparentals	Efectes positius (<i>resultats basats en un únic cas</i>)
	Ingressos	Mares solteres	Efectes negatius (<i>resultats basats en un únic cas</i>)
Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà	Ocupació	Població general, dones, mares solteres	Efectes positius
	Ingressos	Població general	Efectes positius
PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral	Ocupació	Població general, dones	Efectes positius a curt termini, efectes tant positius com negatius a mitjà i llarg termini
	Ingressos	Població general	Efectes positius

5.1. PAO de manera agregada

En relació amb l'impacte agregat de les PAO, la metaanàlisi duta a terme per Card, Kluve i Weber (2018) sobre més de 200 estudis conclou que els efectes de les PAO en l'ocupació es manifesten principalment a mitjà i llarg termini. Així, mentre que els impactes mitjans de les PAO són pràcticament nuls a curt termini, esdevenen més positius dos o tres anys després de la finalització dels programes.

Diversos estudis han analitzat l'impacte de la despesa agregada en PAO sobre els nivells d'ocupació. En un estudi que abasta dinou estats del benestar entre el 1985 i el 2013, incloent-hi Espanya, Fredriksson (2020) troba que els increments de la despesa en PAO es tradueixen en una disminució immediata de la taxa d'atur, almenys a curt termini. Bauman (2021), centrant-se en l'impacte de les PAO sobre l'ocupació de les dones, troba que la despesa en PAO com a percentatge del PIB té una relació positiva amb l'ocupació a temps complet, així com una relació negativa amb l'ocupació a temps parcial involuntària. No obstant això, la relació entre les PAO i l'ocupació no és directa per a tots els grups sociodemogràfics. Sakamoto (2024), en una anàlisi de divuit països de l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE) entre el 1998 i el 2017, troba que la despesa pública en PAO està negativament relacionada amb les taxes d'ocupació de les mares solteres. Aquest resultat indica que l'efecte de les PAO pot variar significativament entre diferents grups demogràfics i que no sempre es tradueix en una millora de l'ocupació per a tots els col·lectius.

Pel que fa a l'impacte de les PAO en la reducció de la pobresa, hi ha evidència amb resultats contradictoris. D'una banda, Rovny (2014), en un estudi de divuit països de l'OCDE fet el 2004, conclou que les PAO són una de les polítiques d'ocupació que millor prediu la reducció de la pobresa entre les persones amb qualificacions baixes. Segons aquest estudi, les probabilitats de pobresa dels joves amb qualificacions baixes disminueixen un 80 % per cada increment d'una desviació estàndard en la despesa en PAO, amb un efecte més gran en homes poc qualificats de 55 a 64 anys. D'una altra banda, un estudi més recent de Vaalavuo i Sirniö (2022), que analitza trenta països europeus entre el 2010 i el 2017, conclou que, tot i que aconseguir una feina redueix la pobresa, la despesa en PAO no sembla influir en aquesta reducció. Això contradiu la seva hipòtesi que, amb més despesa en PAO, les sortides de la pobresa a través de l'ocupació serien més probables.

En resum, la literatura fins ara ha trobat un impacte majorment positiu de les PAO sobre l'ocupació, si bé podria diluir-se en casos de grups especialment vulnerables com les mares solteres. Pel que fa a la reducció de la pobresa, l'evidència no és concloent sobre l'efecte de les PAO, amb estudis que apunten en diferents direccions.

5.2. PAO dirigides a incrementar la demanda laboral

5.2.1. Quins impactes tenen? Funcionen?

Aquesta secció analitza conjuntament els incentius per a la retenció i per a la creació d'ocupació (vegeu la secció 3.1), ja que aquests tipus de programes s'implementen sovint de manera conjunta. Aquests incentius poden aplicar-se tant a contractes nous com a contractes existents, com, per exemple, les bonificacions per a la contractació de joves o persones amb discapacitat, les ajudes per a la formació en el lloc de treball o els descomptes en les cotitzacions socials per a empreses que mantinguin l'ocupació en moments de crisi. Els efectes d'aquestes polítiques s'han mesurat principalment en termes de resultats relacionats amb l'ocupació. La gran majoria dels estudis sobre el tema no examinen directament la relació amb la pobresa, sinó que es concentren en la capacitat d'aquests programes per generar ocupació.

Una metaanàlisi de 137 programes en dinou països europeus troba que els programes d'incentius al sector privat per a la creació i retenció d'ocupació tenen un efecte positiu en l'ocupació, i es mostren més efectius que altres tipus de programes, com ara la formació. Aquesta metaanàlisi conclou que les avaluacions d'aquest tipus de programes tenen una probabilitat d'entre 30 i 50 punts percentuals més alta d'estimar un impacte positiu significatiu en comparació amb els programes de formació (Kluve, 2010). A més, una metaanàlisi de 33 estudis empírics troba que aquest tipus de programes d'incentius són els més efectius a l'hora de millorar els resultats en el mercat laboral de les persones d'origen migrant (Butschek i Walker, 2014).

Pel que fa als programes concrets, la majoria dels estudis indiquen efectes positius, si bé la magnitud d'aquests efectes varia segons els programes:

A Alemanya, l'impacte dels incentius al sector privat sembla haver tingut una evolució positiva amb el temps, si bé aquesta millora s'infereix a partir d'estudis i mètodes diferents. Schünemann, Lechner i Wunsch (2015) van analitzar les subvencions salarials per a aturats de llarga durada entre el 1989 i el 2002, i els resultats suggereixen que no hi va haver un impacte significatiu en els resultats

del mercat laboral del grup objectiu. Tanmateix, un estudi de Jacobi i Kluge (2006) sobre les reformes del mercat laboral a Alemanya entre el 2003 i el 2005, les quals implicaven simplificar les condicions d'elegibilitat per a les anomenades *subvencions d'integració*, va trobar efectes modestament positius. Els resultats indiquen que les subvencions d'integració van augmentar la probabilitat d'estar ocupat sis mesos després d'entrar en situació d'atur 2 punts percentuals, tot i que aquests efectes es concentren principalment a l'Alemanya de l'Est, mentre que a l'Alemanya de l'Oest els efectes són pràcticament nuls. Els autors associen aquestes diferències territorials amb les pitjors condicions de partida del mercat laboral a Alemanya de l'Est.

Un altre exemple destacat és el programa Employ.me, a Eslovènia, implementat durant la recessió del 2008. Aquest programa de subvencions salarials cobreix aproximadament el 50 % del salari brut dels participants i està dirigit a persones més grans de cinquanta anys, aturats de llarga durada, persones amb baix nivell educatiu i joves de menys de trenta anys en situació d'atur de més de 6 mesos. Les persones que hi participen han de treballar a temps complet, amb una durada mínima del programa de 12 mesos (o 24 mesos per als aturats de llarga durada). Els efectes del programa van ser significatius: a 24 mesos, la probabilitat d'ocupació dels participants va augmentar un 30 %, amb un efecte molt positiu en els salaris, superior al d'altres programes. El 24 % del grup de tractament va aconseguir contractes permanents un any després de la seva participació i, quatre anys després, els ingressos acumulats superaven els del grup de control en uns 9.500 €. Tot i que no hi ha una avaluació directa sobre els ingressos de les llars ni la pobresa, aquests increments d'ingressos suggereixen un possible efecte positiu en la reducció de la pobresa.

Un altre exemple de resultats positius de programes dirigits a la demanda es troba a Bèlgica. Una anàlisi basada en un experiment natural va estudiar els efectes de les exempcions fiscals per als ocupadors que contractaven treballadors manuals a finals dels anys noranta. Els resultats mostren que aquestes subvencions van incrementar l'ocupació manual a temps complet entre un 5 % i un 8 %, i que els salaris bruts van augmentar entre un 1 % i un 3 % (Goos i Konings, 2007).

Un dels problemes potencials dels programes dirigits a la demanda són els efectes de desplaçament o *crowding out*, en què la creació de llocs de treball subvencionats pot substituir llocs de treball no subvencionats. A Suècia, una anàlisi dels programes i les avaluacions dutes a terme durant la dècada de 1990 per Calmfors, Forslund i Hemström (2001) sobre les subvencions a la contractació i a l'ocupació va trobar que, tot i que aquestes polítiques tenen

efectes positius en les taxes d'ocupació, aquests efectes poden aparèixer a costa del desplaçament de llocs de treball no subvencionats. No obstant això, aquest efecte no es va trobar en l'estudi de Goos i Konings (2007) a Bèlgica.

En resum, aquests tipus de programes han mostrat efectes positius tant sobre l'ocupació com sobre els ingressos, si bé les anàlisis se centren en la població general, i no en col·lectius específics com pares i mares, o mares solteres. A més, l'evidència no és conclouent sobre si aquests augments de l'ocupació es produeixen arran de la destrucció d'ocupacions no subvencionades.

5.2.2. Què fa que funcionin? Característiques rellevants dels programes més efectius

A partir dels programes analitzats, es poden identificar una sèrie de característiques comunes que poden estar relacionades amb el seu funcionament i efectivitat a l'hora d'augmentar l'ocupació i els ingressos. Tot i això, és important destacar que les avaluacions se centren principalment a mesurar els resultats i no tant a analitzar les característiques específiques que fan que aquests programes siguin efectius.

Una de les característiques principals tant del programa eslovè com del belga és el focus en els treballadors a temps complet, ja que les subvencions salarials en ambdós casos s'aplicaven només a aquest tipus de contractes. Això és clau des d'una perspectiva de reducció de la pobresa, ja que assegura que els treballadors tinguin ingressos a temps complet.

La segona característica més rellevant d'aquests programes és la durada. A Eslovènia, per exemple, els programes tenien una durada mínima de 12 mesos, mentre que per als aturats de llarga durada s'estenien fins a 24 mesos. A Alemanya, la durada de les subvencions oscil·lava entre 6 i 24 mesos. Una durada més llarga pot ajudar a estabilitzar els treballadors en el lloc de treball fins al moment en què s'extingeixi la subvenció. En aquest sentit, segons l'anàlisi de manera agregada duta a terme per Fredriksson en dinou països, una característica de disseny important de les subvencions salarials és la prevenció o reducció de l'ús indegut per part dels ocupadors, per exemple, proporcionant incentius perquè els ocupadors facin la transició dels participants a contractes laborals regulars després que la subvenció s'esgoti (Fredriksson, 2020).

En línies generals, les característiques que fan que aquests programes tinguin èxit estan lligades a la promoció d'ocupacions de qualitat, tant pel que fa a la jornada laboral com a la durada en el temps. Així, ens trobem davant d'una doble

sinergia positiva en la qual, amb el disseny adequat, les subvencions salarials i els incentius per a la creació i retenció d'ocupació no només condueixen a millores de la taxa d'ocupació, sinó també a un arrelament més gran dels participants en el mercat laboral. Això, en casos com l'eslovè, pot comportar millores substancials dels ingressos dels treballadors.

5.3. PAO dirigides a incrementar l'oferta laboral

5.3.1. Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina

5.3.1.1. Quins impactes tenen? Funcionen?

Els dos programes principals a l'hora d'analitzar l'impacte de les polítiques que ofereixen incentius per buscar feina i mantenir-se en l'ocupació en països desenvolupats són el Working Families' Tax Credit (WFTC) del Regne Unit, establert el 1999, i el sistema de benestar nord-americà, que des de la dècada de 1990 s'ha reformat significativament, i ha passat de ser un programa que proporcionava suport continuat a ser un programa molt més restrictiu, que proporciona només assistència temporal i posa l'accent en la ràpida ocupació. Aquests programes han centrat les seves avaluacions en l'impacte sobre els resultats de les famílies monomarentals, especialment en termes d'ocupació i renda.

Al Regne Unit, l'octubre del 1999, es va establir el WFTC, un crèdit fiscal generós dissenyat per millorar els incentius laborals per a les famílies amb fills i ingressos baixos. Aquest programa va introduir millores significatives respecte al sistema anterior, com un increment del valor del crèdit per a fills de zero a deu anys en un 34 % i una pujada del llindar d'ingressos (*income threshold*) en un 14 %, de 79 £ a 90 £ per setmana, cosa que facilitava l'accés a més famílies. Per ser elegible, una família havia de complir tres requisits: tenir almenys algú adult treballant 16 hores o més per setmana, tenir almenys un fill o una filla dependent i que els estalvis i ingressos nets de la família estiguessin per sota d'un límit determinat. El crèdit es modulava en funció dels ingressos, amb una reducció proporcional per a les famílies amb ingressos per sobre del llindar, i incloïa un ajut per a la cura infantil que cobria fins al 70 % de les despeses, amb un màxim de 100 £ per a un fill o filla i 150 £ per a dos fills o més setmanalment. Segons l'anàlisi de Francesconi i van der Klaauw (2007), el programa va comportar un augment de la participació laboral de 5,1 punts percentuals entre les mares que treballaven 16 hores o més per setmana (el llindar per ser elegible per als

beneficis), un augment estadísticament significatiu. Aquests resultats estan en línia amb els trobats per altres estudis (Brewer et al., 2005; Gregg i Harkness, 2003). A més, s'ha trobat que l'augment de l'ocupació es va deure a la participació més gran de les mares solteres en el mercat laboral, més que no pas a un increment de les hores treballades per mares ja ocupades.

L'augment més fort de l'ocupació es va observar en el cas de les mares solteres amb un fill o una filla en edat preescolar. Per a aquestes, la probabilitat de tenir una ocupació de 16 o més hores setmanals va augmentar 10 punts percentuals, mentre que per a una mare amb un fill o una filla de cinc a deu anys l'increment va ser d'uns 8 punts percentuals. En canvi, per a una mare soltera amb una criatura en el grup d'edat més gran, l'augment va ser només d'uns 3,5 punts percentuals. Aquests resultats són coherents amb les troballes d'Eissa i Liebman (1996) i Meyer i Rosenbaum (2001) pel que fa a l'Earned Income Tax Credit (EITC) als Estats Units, així com amb Gregg i Harkness (2003) per al cas del WFTC, que també van informar d'efectes més grans en l'ocupació de les mares amb fills més petits.

A més dels augments de l'ocupació, Gregg, Harkness i Smith (2007) han estimat que la reforma també va tenir un impacte profund en la qualitat de vida dels nens i nenes pertanyents a famílies monoparentals. En concret, usant una metodologia de *dif-in-dif*, els autors troben que la reforma va reduir a la meitat la bretxa entre infants que es van beneficiar de la reforma i el grup de control en matèria d'autoestima, infelicitat i conductes com fumar o pensar a deixar el sistema educatiu als setze anys.

Als Estats Units, les reformes dutes a terme durant la dècada de 1990 van comportar un augment de l'ocupació entre les mares solteres del 55 % el 1993 al 73 % el 2000 (Lower-Basch i Greenberg, 2009). Aquestes reformes, dins el marc de la llei PRWORA, van introduir requisits més estrictes relacionats amb el treball per als beneficiaris d'ajuts públics, limitant les opcions de comptar activitats d'educació o formació com a part dels requisits laborals i aplicant sancions severes per la manca de participació, com la pèrdua de tota l'ajuda econòmica. A més, gairebé tots els estats van establir un límit de cinc anys de durada màxima per rebre ajuts. Si bé aquestes reformes van comportar un ampli augment de la participació, la majoria de les famílies (s'estima que entre un 50 i un 70 %) que van abandonar el programa van continuar la seva participació laboral en llocs de treball amb salaris baixos o inestables, o van abandonar el mercat laboral del tot. Així, l'expectativa que la reforma comportaria una millor ocupació i una carrera professional exitosa en gran part no es va complir. En aquesta línia, Meyer i Sullivan (2008) van trobar una caiguda notable dels

ingressos de les mares solteres amb ingressos molt per sota del llindar de pobresa arran de la reforma, mentre que els ingressos van augmentar significativament per a les mares solteres en els punts més alts de la distribució. Això suggereix que aquesta política és efectiva si l'objectiu és l'ocupació, però no si l'objectiu és la reducció de la pobresa.

5.3.1.2. Què fa que funcionin? Característiques rellevants dels programes més efectius

D'acord amb l'evidència presentada, el WFTC del Regne Unit es posiciona com l'exemple més efectiu entre aquesta mena de programes a l'hora de millorar els resultats laborals de les mares, especialment les mares solteres. Segons Francesconi i van der Klaauw (2007), la principal característica d'aquesta política que va contribuir als seus resultats tan positius va ser el component generós de crèdit fiscal per a la cura dels infants (*childcare tax credit*) del WFTC. El crèdit per a la cura dels infants associat al WFTC cobria el 70 % dels costos de cura infantil, subjecte a un límit global de 100 £ setmanals per a un fill o una filla i 150 £ setmanals per a dos fills o més. Això significava que el suport màxim per a la cura dels infants era de 70 £ setmanals per a una família amb un fill o una filla, i de 105 £ setmanals per a una família amb dos fills o més.

Aquesta reforma va conduir a un augment del 35 % de l'ús de serveis de cura infantil de pagament. Aproximadament el 60 % de l'increment del nombre de mares que comencen a treballar en ocupacions amb requisits específics es va atribuir a mares solteres que també van optar per utilitzar serveis de cura infantil de pagament. L'efecte es va concentrar especialment entre les mares amb fills en edat preescolar. De manera similar, entre les mares solteres que van continuar treballant, més del 50 % de les que van augmentar la seva dedicació al mercat laboral després de la reforma ho van fer utilitzant serveis de cura infantil de pagament.

Aquest paràmetre també diferencia el programa britànic del seu homòleg nord-americà, en el qual, en la pràctica, la possibilitat de subsidis per a la cura dels infants és molt inferior. Als Estats Units, la major part de les famílies reben només el 20 % dels costos de cura infantil coberts (Francesconi i van der Klaauw, 2007). Una altra diferència crucial entre els sistemes britànic i nord-americà és que el crèdit per a la cura dels infants associat al WFTC es paga mensualment al Regne Unit, mentre que als Estats Units es tracta d'un únic pagament al final de l'any, la qual cosa pot ser especialment problemàtica per a les famílies que no disposen de suficient liquiditat.

5.3.2. Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà

5.3.2.1. Quins impactes tenen? Funcionen?

Els programes vinculats a la millora del capital humà han demostrat tenir efectes positius sobre l'ocupació, especialment a mitjà i llarg termini. La metaanàlisi de 97 estudis duta a terme per Card, Kluve i Weber (2010) troba que els programes de formació tant a l'aula com al lloc de treball no són particularment efectius a curt termini, però presenten impactes més positius dos anys després de finalitzar. És important assenyalar que la falta d'efectes immediats d'aquests programes és una conseqüència natural del seu disseny, ja que en moltes ocasions es tracta de programes incompatibles amb el començament d'una nova ocupació pel volum d'hores dedicades a la formació (el que es coneix com a *efecte lock-in*) (OECD, 2023).

Els resultats positius d'aquesta mena de programes a mitjà i llarg termini estan alineats amb els obtinguts per Hotz, Imbens i Klerman (2006) a Califòrnia, que assenyala que els programes de desenvolupament del capital humà tenen avantatges a llarg termini, amb taxes d'ocupació més altes en comparació amb altres PAO, com les dirigides a la millora de la coincidència en el mercat laboral. També es troben en una avaluació duta a terme per l'OCDE a Finlàndia per al període 2012-2014, que demostra efectes positius d'un programa de formació (*labour market training*) tant en l'ocupació, amb un increment aproximat del 5 % en la probabilitat de trobar feina, com en els ingressos dels participants, dos anys després (OECD, 2023).

A Alemanya, els resultats positius d'aquest tipus de programes també són evidents. Un estudi basat en dades administratives del 2005 troba que la formació professional té un impacte positiu: redueix la proporció de receptors de prestacions d'atur i augmenta la taxa d'ocupació a mitjà termini fins a 13 punts percentuals (Bernhard i Kruppe, 2012). En una anàlisi concreta de l'impacte de programes de formació sobre mares solteres, Zabel (2013) troba que la formació professional és l'únic programa d'entre una sèrie de PAO que, de manera consistent, augmenta les possibilitats de trobar una feina amb una renda prou alta per deixar de rebre beneficis socials, un aspecte clau a l'hora de sortir de la pobresa.

De manera similar, a Eslovènia, Burger et al. (2022) troben efectes positius tant en els programes de formació institucional (*institutional training*), que són

cursos de formació impartits per entitats públiques o privades amb l'objectiu de desenvolupar habilitats específiques en un entorn de classe o taller, com en els programes de formació en el lloc de treball (*on-the-job training*), duts a terme a les instal·lacions de l'ocupador amb els participants fent una feina real en un lloc específic sota la supervisió d'un treballador experimentat. Els efectes dels programes de formació institucional inclouen un augment del 5,4 % en la probabilitat d'ocupació, mentre que la formació en el lloc de treball incrementa aquesta probabilitat fins a un 20 %. A més, ambdós programes comporten increments dels salaris tant en comparació amb el nivell base com amb el grup de control. En ambdós tipus de formació, la proporció total d'ocupació dels participants (ocupats amb contracte permanent o temporal) augmenta de manera constant durant el període d'observació, i arriba al 56 % i al 67 % després de cinc anys per a la formació institucional i la formació en el lloc de treball, respectivament.

És important tenir en compte que els efectes d'aquests tipus de programes poden variar depenent del context, de les circumstàncies econòmiques o del grup objectiu al qual van dirigits. Segons Kluge (2010), l'impacte dels programes de formació podria estar influenciat per les circumstàncies econòmiques en què es desenvolupen, cosa que mostra impactes positius especialment en moments en què l'atur és alt. A més, l'efecte també pot variar segons el grup objectiu. Una metaanàlisi de programes de formació voluntària als Estats Units entre el 1962 i el 1998 va estudiar per separat homes, dones i joves, i va trobar que, de mitjana, els efectes sobre els ingressos tendeixen a ser més grans per a les dones, molt modestos per als homes i nuls per als joves (Greenberg, Michalopoulos i Robins, 2003). Així mateix, l'avaluació del cas finlandès troba que dones i persones de més de cinquanta anys obtenen resultats més positius d'aquesta mena de programes (OECD, 2023). A Espanya, Arellano (2010) assenyala que els programes de formació són més efectius per a dones que per a homes.

5.3.2.2. Què fa que funcionin? Característiques rellevants dels programes més efectius

Els programes de formació que se centren en l'adquisició de competències pràctiques, amb una durada mitjana o llarga i orientats a un nivell mitjà, han demostrat ser particularment efectius. La literatura revisada suggereix que el focus en la formació de competències és fonamental per obtenir resultats positius. Greenberg, Michalopoulos i Robins (2003) troben que la formació generalista no és efectiva, mentre que la formació focalitzada en competències pràctiques i a l'aula és gairebé sempre efectiva. Aquesta conclusió es veu

reforçada per l'experiència d'Alemanya, on el programa de formació professional se centra en competències pràctiques, i contribueix així a l'èxit del programa (Bernhard i Kruppe, 2012). L'evidència també indica que els programes vocacionals de durada mitjana o llarga són particularment efectius. A Alemanya, Zabel (2013) troba un efecte positiu de la formació professional de durada mitjana i llarga (a partir de tres mesos) en l'ocupació de mares solteres, un efecte que no es veu en programes més curts (fins a dotze setmanes). Aquests programes podrien ser especialment efectius per a mares que han interromput la seva carrera professional durant períodes prolongats per atendre altres obligacions, com la cura de les criatures. La formació professional va tenir efectes positius més forts en les taxes d'entrada a l'ocupació de mares solteres que en les de persones solteres sense fills.

Pel que fa al nivell dels cursos, Arellano (2013) troba en una anàlisi de formacions a Espanya entre els anys 2000 i 2001 que els cursos de nivell mitjà (concretament, els cursos dirigits a treballadors no qualificats per proporcionar-los coneixements i habilitats per mantenir un lloc de treball, i cursos per a treballadors qualificats que necessiten formar-se per a una nova ocupació) redueixen la durada de l'atur més que els cursos d'altres nivells, com els bàsics o els més avançats. Més concretament, la reducció del període d'atur és de gairebé sis setmanes per a la formació de nivell mitjà en comparació amb tres setmanes i mitja per a la formació d'alt nivell. Això està en línia amb les troballes de Greenberg, Michalopoulos i Robins (2003) sobre la ineffectivitat de la formació bàsica i generalista.

A més d'aquests aspectes generals, és important analitzar exemples específics de programes amb un alt nivell d'èxit. Per exemple, la formació en el lloc de treball a Eslovènia ha augmentat significativament les probabilitats d'ocupació, mentre que la formació professional a Alemanya ha tingut un impacte positiu, especialment per a mares solteres, fet que resulta clau per reduir la pobresa infantil. En el cas d'Alemanya, tant Zabel (2013) com Jacobi i Kluge (2006) indiquen que, a més de la ja mencionada durada i del contingut dels cursos, un aspecte clau de l'èxit d'aquesta formació és l'àmplia varietat de cursos i formacions als quals qui hi participa pot accedir gràcies a la formació professional. Les persones beneficiàries de prestacions d'atur reben un bo que poden utilitzar per inscriure's en un curs ofert per un proveïdor certificat, cosa que obre la possibilitat de participar en una àmplia gamma de programes externs organitzats.

En el cas d'Eslovènia, Burger et al. (2021) posen l'accent en el fet que l'èxit del programa es deu a la manera com apropa els demandants d'ocupació a un

entorn laboral real. Això explicaria, segons els autors, per què les PAO més exitoses en aquest país són el programa Employ.me (vegeu la secció 5.2.2) i la formació en el lloc de treball, així com la diferència d'efectes entre aquesta formació i la formació institucional. Després de 24 mesos, l'augment de la probabilitat d'ocupació és del 20 % per a la formació en el lloc de treball, en comparació amb un 5,4 % per a la formació institucional. Els increments salarials també són quatre vegades més alts per a la formació en el lloc de treball en comparació amb la formació institucional. A més, aquest programa destaca per la seva generositat, ja que l'oficina d'ocupació paga una suma global als ocupadors per cobrir els costos de la formació (per exemple, el 2012 aquest cost ascendia a 222 € per a la formació de dos mesos i 354 € per a la de tres mesos). Qui hi participa també rep un reemborsament pels costos de transport i una beca de formació per assistir als cursos.

5.4. PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral

5.4.1. Quins impactes tenen? Funcionen?

Les PAO orientades a millorar l'ajust entre les competències dels treballadors i les necessitats del mercat laboral han demostrat tenir impactes generals favorables, especialment a curt termini. Segons la metaanàlisi feta per Card, Kluge i Weber (2010), els programes d'assistència en la recerca de feina i els programes relacionats solen tenir efectes positius, especialment en els primers moments després de la seva implementació. Aquests resultats a curt termini també es reflecteixen en l'anàlisi de dinou països elaborada per Fredriksson (2020).

Alguns estudis també han identificat efectes positius d'aquests programes a mitjà i llarg termini. A Dinamarca, Maibom, Rosholm i Svarer (2017) presenten evidència experimental del 2008, en la qual troben que reunions individuals quinzenals entre treballadors desocupats recentment i orientadors laborals poden augmentar les taxes d'ocupació un 10 % durant els dos anys següents. L'efecte acumulat d'aquestes reunions és significatiu tant per a homes com per a dones, tot i que es materialitza molt abans per a les dones que per als homes.

De manera similar, Manoli, Michaelides i Patel (2018), utilitzant evidència experimental d'un programa dut a terme a Nevada el 2009, assenyalen que els participants que reben serveis d'ocupació mostren augments més grans de l'ocupació i dels ingressos en comparació amb el grup de control durant els sis

anys següents a la intervenció. El programa REA de Nevada requeria que els participants es reunissin amb el personal del programa durant les primeres setmanes després de sol·licitar les prestacions per desocupació per revisar-ne l'elegibilitat i, si complien els requisits, per rebre serveis d'orientació laboral obligatòria. Aquest programa va augmentar l'ocupació 5,1 punts percentuals durant el primer any complet després de l'entrada al programa i entre 2,9 i 4,5 punts percentuals en els cinc anys següents. Pel que fa als ingressos, el programa va augmentar-los 1.361 \$ durant el primer any complet després de l'entrada al programa, i entre 1.413 i 2.087 \$ en els cinc anys següents.

Tot i aquests resultats positius, l'evidència no és conclouent, ja que els efectes a mitjà i llarg termini podrien diluir-se. A Suïssa, un experiment aleatoritzat a dos nivells dut a terme per Cheung et al. (2019) per avaluar l'efecte de l'assistència en la recerca de feina per a aturats de llarga durada troba que, al cap de sis mesos des de l'inici, l'ocupació és entre quatre i cinc punts percentuals més alta, i la recepció de prestacions d'atur és aproximadament sis punts percentuals més baixa per als demandants de feina assignats al programa en comparació amb els del grup de control. No obstant això, el guany en ocupació durant els primers dotze mesos s'evapora en el segon any després de l'assignació, i es converteix en significativament negatiu en el tercer any. L'assignació a l'assistència en la recerca de feina produeix un patró sinusoïdal en l'ocupació: guanys immediats seguits de pèrdues d'ocupació més endavant. Comprendre millor els efectes a llarg termini d'aquesta política és clau des del punt de vista de la reducció de la pobresa, ja que, si la sortida de l'atur és només a curt termini, l'impacte d'aquests programes sobre la pobresa a mitjà i llarg termini podria ser limitat.

A més dels efectes directes en l'ocupació i els ingressos, és rellevant tenir en compte els efectes de sinergia amb altres tipus de polítiques. En concret, Fredriksson (2020) indica que un augment de la dotació de recursos a aquests serveis, proporcionats pels serveis d'ocupació, va demostrar millorar l'entorn per a altres tipus de PAO. Els efectes de la despesa en formació, que estan associats amb la reducció de les taxes d'atur, es reforcen amb una inversió més alta en els serveis públics d'ocupació, almenys quan es consideren els efectes a curt termini.

5.4.2. Què fa que funcionin? Característiques rellevants dels programes més efectius

Davant l'evidència inconclusa sobre els efectes a mitjà i llarg termini d'aquest tipus de programes, és fonamental comprendre les característiques que fan que els programes amb més èxit funcionin. El cas de Dinamarca és especialment rellevant en aquest context, ja que l'estudi esmentat anteriorment compara quatre experiments amb intervencions dissenyades de manera diferent (reunions de grup setmanals, reunions individuals quinzenals, activació precoç i reunions de grup combinades amb activació precoç). Segons els autors, l'anàlisi demostra que les reunions individuals freqüents i precoces amb els treballadors desocupats són la manera més eficient d'assistir-los en les primeres fases de l'atur (Maibom, Rosholm i Svarer, 2017).

En el cas de Nevada, tot i que els autors no avaluen específicament les característiques que fan que el programa sigui efectiu, el programa destaca per la seva àmplia gamma de serveis. Aquests serveis inclouen una avaluació individual, orientació, provisió d'informació sobre el mercat laboral, un taller de serveis laborals, el desenvolupament d'un pla individual de reocupació, l'assistència en la recerca de feina i la redacció de currículums, la coincidència laboral amb les bases de dades de posicions estatals i federals, i la provisió d'informació sobre les opcions de formació laboral (Manoli, Michaelides i Patel, 2018).

A més, Cheung et al. (2020) extreuen com a lliçó del cas suís que la persistència dels efectes a llarg termini depèn en gran manera de la capacitat del programa per proporcionar guanys substancials en la formació a les persones demandants de feina, que, sense el programa, no haurien trobat una ocupació. Els programes que aconsegueixen inserir més demandants de feina en l'ocupació, com el programa de Nevada, produeixen efectes persistentment positius. En canvi, els programes que simplement acceleren l'obtenció de llocs de treball milloren l'ocupació a curt termini, però no de manera permanent.

6. Resum

Aquesta secció resumeix els principals resultats i implicacions desenvolupats en la secció 5. En primer lloc, cal destacar que la quantitat d'evidència sobre l'efecte de les PAO en l'ocupació de pares i mares és particularment reduïda. Excepte en casos concrets centrats en mares solteres, aquest grup no ha estat un focus central d'anàlisi en la literatura sobre l'avaluació de les PAO. A més, els estudis rarament discuteixen les característiques de les polítiques exitoses en relació amb com poden afectar específicament l'ocupació de pares i mares.

De manera agregada, s'observa un impacte positiu de les PAO en els nivells d'ocupació, sobretot a mitjà i llarg termini. A més, hi ha estudis que troben efectes positius en indicadors de qualitat laboral, com ara els nivells d'ocupació a temps complet. No obstant això, l'evidència és menys concloent pel que fa a la reducció de la pobresa, amb resultats que apunten en direccions oposades.

Pel que fa als programes concrets, els grups de PAO que es mostren més efectius en la literatura són els dirigits a incrementar la demanda laboral, així com les PAO orientades a la millora del capital humà. D'altra banda, els programes dirigits a l'oferta que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina, com ara els crèdits fiscals, són altament efectius per augmentar l'ocupació, però el seu efecte sobre els ingressos i la qualitat de l'ocupació depèn en gran manera del disseny i la generositat del programa. Finalment, els programes per a la millora de la coincidència en el mercat laboral mostren efectes positius sòlids a curt termini, però l'evidència és inconclusiva sobre els efectes que tenen a mitjà i llarg termini.

Entre els programes amb més èxit, els incentius dirigits a augmentar la demanda laboral han mostrat efectes positius en un ampli nombre de països desenvolupats, no només a l'hora d'augmentar l'ocupació, sinó també de fer-ho amb ocupacions a temps complet i de llarga durada, cosa que és clau per reduir els nivells de pobresa. A més, els programes més efectius en aquest sentit tenen incentius perquè els ocupadors facin la transició dels participants a contractes laborals regulars un cop s'esgota la subvenció.

Per la seva banda, els programes destinats a la millora del capital humà destaquen pels seus efectes positius a llarg termini. Tot i que aquests programes poden retardar l'entrada inicial al mercat laboral per la «pausa» que suposa completar una formació, les persones participants gaudeixen a mitjà i llarg termini de més estabilitat laboral i ingressos. Entre aquests programes, destaca especialment l'aproximació d'Eslovènia, amb el seu programa de

formació en el lloc de treball, que resulta particularment exitós gràcies a l'acostament dels participants a un entorn laboral real.

Finalment, és rellevant destacar, especialment des de la perspectiva de la pobresa infantil, el crèdit fiscal establert al Regne Unit el 1999. Aquest programa té un disseny especialment adequat per a pares i mares, ja que incorporava una subvenció generosa que cobria fins al 70 % dels costos de la cura infantil. Aquest programa va ser particularment efectiu per a mares solteres.

La taula 2 presenta un resum dels programes que s'han mostrat més efectius a l'hora d'aconseguir increments d'ocupació de qualitat i nivells d'ingressos, desglossant-ne els efectes a curt, mitjà i llarg termini. La classificació de curt, mitjà i llarg termini segueix l'establerta per Card, Kluve i Weber (2010) i permet comprendre l'evolució temporal de l'efecte dels programes.

Taula 2. Efectes a curt, mitjà i llarg termini dels programes més efectius

Categoria	Programa	Curt termini (< 12 mesos)	Mitjà termini (13-36 mesos)	Llarg termini (> 37 mesos)
PAO dirigides a incrementar la demanda laboral	Incentius al sector privat a Alemanya (Jacobi i Kluve, 2006)	Augment de la probabilitat d'ocupació sis mesos després d'entrar en situació d'atur en 2 punts percentuals		
	Employ.me a Eslovènia (Burger et al., 2021)		Increment del 30 % de la probabilitat d'ocupació després de 24 mesos	Quatre anys després de l'inici del programa, els ingressos acumulats dels participants superaven els ingressos del grup de control en aproximadament 9.500 €
Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina	<i>Working Families' Tax Credit</i> (WFTC) al Regne Unit	Augment de la participació laboral de 5,1 punts percentuals entre les mares		Cinc anys després de la reforma, hi ha un augment de la participació laboral de 9,7 punts

Categoria	Programa	Curt termini (< 12 mesos)	Mitjà termini (13-36 mesos)	Llarg termini (> 37 mesos)
		(Francesconi i van der Klaauw, 2007)		percentuals (Gregg i Harkness, 2003)
Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà	Programa de formació (<i>labour market training</i>) a Finlàndia (OECD, 2023)		Increment del 5 % de la probabilitat de trobar feina i dels ingressos de les persones participants dos anys després	
	Formació en el lloc de treball a Eslovènia (Burger et al., 2021)		Dos anys després, augment del 20 % de la probabilitat d'ocupació	Cinc anys després, 67 % d'ocupació entre els participants
PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral	Reunions individuals quinzenals a Dinamarca (Maibom, Rosholm i Svarer, 2017)		Augment de les taxes d'ocupació d'un 10 % durant els dos anys següents	
	Programa REA a Nevada (Manoli, Michaelides i Patel, 2018)	Augment de l'ocupació de 5,1 punts percentuals durant el primer any complet després de l'entrada al programa, més augment d'ingressos en 1.361 \$		Augment de l'ocupació d'entre 2,9 i 4,5 punts percentuals en els cinc anys següents, més augment d'ingressos entre 1.413 i 2.087 \$

7. Implicacions per a la pràctica

A partir de la revisió de la literatura presentada, aquesta secció ofereix una sèrie d'implicacions per a la pràctica en el disseny de polítiques públiques, i destaca elements clau que cal tenir en compte a l'hora de dissenyar, implementar i avaluar les PAO amb l'objectiu de reduir els nivells de pobresa infantil mitjançant l'increment de la participació laboral prèvia.

7.1. La relació entre ocupació i pobresa no sempre és directa

La primera lliçó que s'ha de considerar a l'hora de dissenyar PAO orientades a reduir la pobresa infantil és que la relació entre trobar una feina i sortir de la pobresa no sempre és directa ni automàtica, tal com s'ha observat al llarg de la revisió. Nieuwenhuis et al. (2020), centrant-se en les taxes d'ocupació de les dones, troben que, entre quinze països de l'OCDE, entre el 1971 i el 2013, un augment del 10 % de la taxa d'ocupació femenina es va associar amb una reducció d'aproximadament un 1 % de la pobresa en aquests països. No obstant això, en països on l'ocupació femenina s'ha estabilitzat després d'un augment inicial, com és el cas d'Espanya, els autors consideren que el potencial de seguir una estratègia basada en l'ocupació per reduir la pobresa als països de l'OCDE s'ha esgotat en gran manera. Arriben a una conclusió similar Orsini, Mertens i Büchel (2003), que en una anàlisi de set països europeus indiquen que les mesures polítiques per ampliar la participació de les mares en el mercat laboral amb l'objectiu de reduir el risc de pobresa esdevindran menys eficients a mesura que augmenti la participació laboral de les mares. En el cas concret de les mares solteres, un estudi de Jaehrling, Kalina i Mesáros (2015) sobre quatre països europeus troba que, tot i que les taxes de participació entre les mares solteres van augmentar durant el període de creixement anterior a la crisi financera i econòmica, la seva taxa de pobresa va romandre igual o fins i tot va augmentar.

Vaalavuo i Sirniö (2021) subratllen que la qualitat de l'ocupació és crucial perquè tingui un paper en la reducció de la pobresa. Per exemple, els contractes de curta durada o a temps parcial es mostren menys efectius com a vies per sortir de la pobresa, segons una anàlisi de trenta països entre el 2010 i el 2017. Espanya és un dels països de la UE amb una taxa més elevada de pobresa laboral (un 11,3 % de llars, comparat amb un 8,3 % en la mitjana de la UE), cosa que afecta més les llars amb infants i adolescents i, per tant, la pobresa infantil.

Aquestes dades s'han associat, precisament, amb l'alta incidència de l'ocupació de baixa qualitat i els salaris baixos (Lanau i Lozano, 2024).

Partint d'aquesta evidència, qualsevol PAO que tingui com a objectiu reduir els nivells de pobresa infantil a Catalunya hauria de tenir en compte objectius que vagin més enllà de l'ocupació ràpida i immediata dels participants. Caldria fixar-se en objectius a mitjà i llarg termini que incloguin la qualitat de les ocupacions, l'estabilitat laboral i els ingressos, ja que aquests són millors indicadors per a la reducció efectiva de la pobresa. Així, es garanteix que les polítiques públiques no només augmentin les taxes d'ocupació, sinó que també promoguin llocs de treball dignes i sostenibles que realment contribueixin a millorar les condicions de vida de les famílies i a reduir la pobresa infantil.

7.2. No tots els grups demogràfics responen igual a les PAO

Un dels patrons més visibles en l'evidència revisada és que els impactes de les PAO varien segons el grup demogràfic. Per exemple, les dones semblen obtenir més beneficis dels programes de millora del capital humà (Greenberg, Michalopoulos i Robins, 2003) i dels programes de millora de la coincidència en el mercat laboral (OECD, 2023; Maibom, Rosholm i Svarer, 2017). En canvi, altres grups, com els joves, mostren de manera sistemàtica menys efectes de les intervencions. Diversos estudis han trobat que les PAO dirigides a gent jove són, en general, menys efectives (Rovny, 2004; Greenberg, Michalopoulos i Robins, 2003; Card, Kluve i Weber, 2010; Calmfors, Forslund i Hemström, 2001). En el cas de les persones migrants, s'ha trobat que els programes que funcionen no sempre són els mateixos que per a la població general (per exemple, els incentius a la contractació són especialment importants per a aquest col·lectiu) (Butschek i Walter, 2014).

Aquesta variació posa de manifest que no existeix un únic programa dins de les PAO que sigui igualment efectiu per a tothom. A més, l'impacte pot variar substancialment segons les característiques demogràfiques de qui hi participa. Aquesta és una lliçó clau a l'hora de dissenyar PAO per a pares i mares, tant des del punt de vista positiu, com en el cas dels programes de formació professional esmentats en la secció 5.3.2, que van resultar particularment efectius per a mares a Alemanya, com des del punt de vista de la cautela. Per exemple, qualsevol disseny de programes dirigit a mares i pares joves hauria de tenir en compte els problemes associats a l'efectivitat d'aquestes polítiques en aquest grup d'edat.

En resum, el disseny de PAO ha de ser conscient de les diferències en l'efectivitat segons el grup demogràfic i adaptar-se per maximitzar els beneficis per a cada subgrup. Això és especialment important quan es tracta de grups vulnerables, com els joves o les mares solteres, en què l'impacte d'aquestes polítiques pot ser més limitat o requerir ajustaments específics per assolir els resultats desitjats.

7.3. És necessari tenir en compte mares i pares en el disseny i l'avaluació de polítiques

És fonamental reconèixer que el cost d'activació de persones amb fills a càrrec és superior al de persones sense fills, ja que inclou els costos de la cura dels infants, fet que pot suposar un obstacle important per accedir a l'ocupació. En aquest sentit, és preocupant observar que la majoria dels programes presentats en aquesta revisió no tenen en compte aquest component, ni tampoc ho fan les avaluacions corresponents. Per tant, a l'hora de dissenyar PAO amb l'objectiu de reduir la pobresa infantil, és crucial considerar les necessitats específiques de les persones amb fills a càrrec en comparació amb la resta de la població quan s'incorporen al mercat laboral.

En aquest context, destaca la comparació entre els crèdits fiscals establerts als Estats Units i al Regne Unit durant la dècada de 1990 (secció 5.3.1). L'exemple britànic va mostrar efectes marcadament més positius que el nord-americà, gràcies, en gran manera, a la generositat de la subvenció per als costos de cura infantil associats al programa. Això va conduir a millores en l'ocupació i l'estabilitat dels ingressos de les mares, així com a una millora en la qualitat de vida dels infants. Mentrestant, el model nord-americà, menys generós en la cobertura dels costos de cura, va mostrar efectes positius en els nivells d'ocupació, però va portar les mares a feines de baixa qualitat i a trampes de pobresa.

Per tant, és essencial que el disseny de les PAO tingui en compte els components diferencials que poden facilitar la participació de mares i pares, com ara subvencions per a la cura dels infants, la provisió de llars d'infants o la flexibilitat horària, per tal de millorar l'efectivitat del programa. A més, són necessàries avaluacions que mesurin l'impacte específic dels programes en pares i mares, i que siguin adaptables als aprenentatges derivats d'aquestes avaluacions. Això permetria dissenyar polítiques més ajustades a les necessitats reals de les famílies, amb un impacte més gran en la reducció de la pobresa infantil.

7.4. Les PAO efectives requereixen una inversió important de recursos

Una característica comuna dels programes revisats en aquesta síntesi que han demostrat ser efectius és que, en molts casos, es tracta de programes que impliquen un alt nivell de recursos econòmics. Per exemple, en el cas de les subvencions salarials, alguns dels programes més efectius, com els analitzats a Eslovènia o Alemanya (secció 5.2), impliquen cobrir fins al 50 % dels costos laborals de les empreses durant un període de 6 a 24 mesos. De la mateixa manera, en la secció 5.3.2 es discuteix com, entre els programes de formació, són aquells amb durades més llargues i una varietat més gran d'opcions els que obtenen millors resultats. Pel que fa als programes orientats a l'oferta laboral, ja s'ha esmentat anteriorment que una de les claus de l'èxit del programa britànic en comparació amb el nord-americà és precisament la diferència en els nivells de generositat. En aquest sentit, és important assenyalar que reformes posteriors del crèdit fiscal britànic que van implicar una reducció de la cobertura i de les quantitats de la prestació estan relacionades amb un augment de la pobresa laboral en anys recents (Hick i Lanau, 2018).

En línies generals, aquests resultats indiquen que, si l'objectiu d'una PAO és reduir la pobresa infantil mitjançant la creació d'ocupacions de qualitat, serà necessari adoptar una mentalitat d'inversió a mitjà i llarg termini. Això implica reconèixer els costos a curt termini que pot comportar, així com tenir en compte que pot ser més beneficiós afavorir l'ocupació de qualitat a mitjà termini en lloc de fomentar ocupacions de baixa qualitat a curt termini. Aquesta perspectiva d'inversió és essencial per garantir que les PAO no només augmentin les taxes d'ocupació sinó que també condueixin a llocs de treball estables i ben remunerats, que tinguin un impacte positiu en la reducció de la pobresa infantil i en la millora de la qualitat de vida de les famílies a llarg termini.

7.5. Les PAO han d'entendre's com un instrument complementari a altres polítiques públiques

Les situacions de pobresa i exclusió social són fenòmens multidimensionals que requereixen intervencions des de diverses àrees per aconseguir la inclusió de les persones i les famílies que es troben en aquestes situacions (OECD, 2023). En aquest sentit, les PAO poden ser molt efectives a l'hora d'augmentar l'ocupació, com hem vist al llarg d'aquesta síntesi, però, perquè tinguin efectes reals en la reducció de la pobresa, han d'anar acompanyades d'altres mesures adaptades a les necessitats de les persones. Aquestes polítiques

complementàries poden incloure sistemes de rendes mínimes, com la renda garantida de ciutadania o l'ingrés mínim vital, prestacions per fills a càrrec, ajudes a l'habitatge o atenció socio sanitària integrada.

A més, com s'ha vist al llarg de la revisió, algunes de les PAO més efectives, com els programes de formació, mostren els seus efectes a mitjà i llarg termini. Això implica que, mentre es materialitzen aquests efectes, cal protegir els grups vulnerables durant el temps que triguen a produir-se els resultats esperats, la qual cosa implica garantir uns ingressos mínims per evitar que les persones abandonin els programes i puguin cobrir les seves necessitats.

Alguns grups vulnerables s'enfronten, a més, a un nombre més gran de barreres, fet que implica que poden necessitar un esforç més ampli i integral. Entre aquests grups, cal destacar especialment les mares solteres. A Catalunya, la taxa de pobresa entre famílies monoparentals femenines (33 %) és deu punts percentuals més alta que la del conjunt de llars amb infants i adolescents, segons l'Enquesta de Condicions de Vida (ECV) de 2023. Aquest col·lectiu també té més dificultats que d'altres per accedir al mercat laboral, ja que disposa de menys opcions per repartir les tasques de cura. Això pot explicar, per exemple, que els programes d'incentius laborals revisats siguin menys efectius per a aquest col·lectiu, ja que, en absència de serveis de cura accessibles i suficients, les mesures d'activació laboral no seran suficients.

Un altre grup de vulnerabilitat especial és el de famílies nascudes a l'estranger o que no tenen nacionalitat europea, ja que entre aquests grups la pobresa, i en especial la pobresa severa, és molt més freqüent. Aquestes famílies tenen més dificultats per accedir al mercat laboral a causa de barreres com la manca de permisos, una xarxa de suport limitada per a la conciliació de la vida laboral i familiar, i barreres idiomàtiques. A més, la pobresa severa en adults nascuts a l'estranger és molt més freqüent en aquells que tenen fills (64 %) que en aquells que no en tenen (24 %) (ECV 2023). Per tant, és fonamental entendre el context multidimensional de les necessitats d'aquestes famílies per assegurar que les PAO funcionin com a part d'un ecosistema més ampli de suport, i afavorir-ne la sortida de la pobresa.

8. Bibliografia

Arellano, F. (2010). Do training programmes get the unemployed back to work? A look at the Spanish experience. *Revista de Economía Aplicada*, 18(53), 39-65.

Bauman, L. (2021). *Activation policies and precarious employment: How labor and social policy influence women's part-time employment* [T treball de fi de màster, University of North Carolina]. <https://doi.org/10.17615/hfx4-h089>

Bernhard, S., & Kruppe, T. (2012). Effectiveness of further vocational training in Germany: Empirical findings for persons receiving means-tested unemployment benefit. *IAB-Discussion Paper, 201210*. Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung (IAB), Nürnberg.

Brewer, M., Duncan, A., Shepard, A., & Suarez, M. J. (2005). *Did the working families' tax credit work? The final evaluation of in-work support on parents' labour supply and take-up behaviour in the UK*. Institute for Fiscal Studies.

Brown, A. & Koettl, J. (2015). Active labor market programs—Employment gain or fiscal drain? *IZA Journal of Labor Economics*, 4(1), 12.
<https://doi.org/10.1186/s40172-015-0025-5>

Burger, A., Kluge, J., & Vodopivec, M. et al. (2022). A comprehensive impact evaluation of active labour market programmes in Slovenia. *Empirical Economics*, 62, 3015-3039.
<https://doi.org/10.1007/s00181-021-02111-6>

Butschek, S., & Walter, T. (2014). What active labour market programmes work for immigrants in Europe? A meta-analysis of the evaluation literature. *IZA Journal of Migration*, 3(1), 48. <https://doi.org/10.1186/s40176-014-0023-6>

Calmfors, L., Forslund, A., & Hemstrom, M. (2001). Does active labour market policy work? Lessons from the Swedish experiences. *Swedish Economic Policy Review*, 85, 61-124.

Card, D., Kluge, J., & Weber, A. (2018). What works? A Meta analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*, 16(3), 894-931. <https://doi.org/10.1093/jeea/jvx028>

Cheung, M., Egebark, J., Forslund, A., Laun, L., Rodin, M., & Vikström, J. (2019). Does job search assistance reduce unemployment? Experimental evidence on displacement effects and mechanisms. *IFN Working Paper*, 1307.
<https://ssrn.com/abstract=3515935>

Eissa, N., & Liebman, J. B. (1996). Labor supply response to the earned income tax credit. *Quarterly Journal of Economics*, 111(2), 605-637.

Eurostat. (2024). *In-work at-risk-of-poverty rate by sex (ilc_iw01)*. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/database>

Eurostat. (2021). *Higher employment rate for men with children*. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210809-1>

Fredriksson, D. (2020). Reducing unemployment? Examining the interplay between active labour market policies. *Social Policy & Administration*, 55(1), 1-17. <https://doi.org/10.1111/spol.12606>

Francesconi, M., & van der Klaauw, W. (2007). The socioeconomic consequences of "in-work" benefit reform for British lone mothers. *Journal of Human Resources*, 42(1), 1-31. <https://doi.org/10.3368/jhr.XLII.1.1>

Goos, M., & Konings, J. (2007). The impact of payroll tax reductions on employment and wages: A natural experiment using firm level data. *LICOS Discussion Paper*, 178. Katholieke Universiteit Leuven, LICOS Centre for Institutions and Economic Performance.

Greenberg, D. H., Michalopoulos, C., & Robins, P. K. (2003). A meta-analysis of government-sponsored training programs. *Industrial and Labor Relations Review*, 57(1), 31-53. <https://doi.org/10.2307/3590980>

Gregg, P., & Harkness, S. (2003). Welfare reform and lone parents employment in the UK. Leverhulme Centre for Market and Public Organisation, University of Bristol, Department of Economics.

Gregg, P., Harkness, S., & Smith, S. (2007). Welfare reform and lone parents in the UK. *The economic journal*, 119(535), F38-F65. <https://EconPapers.repec.org/RePEc:bri:cmpowp:07/182>

Hägglund, P. (2014). Experimental evidence from active placement efforts among unemployed in Sweden. *Evaluation Review*, 38(3), 191-216. <https://doi.org/10.1177/0193841X14551325>

Hick, R., & Lanau, A. (2018). Tax credits and in-work poverty in the UK: An analysis of income packages and anti-poverty performance. *Social Policy and Society*, 18(2), 219-236. <https://doi.org/10.1017/S1474746418000118>

Hotz, V. J., Imbens, G., & Klerman, J. (2006). Evaluating the differential effects of alternative welfare-to-work training components: A re-analysis of the California GAIN program. *Journal of Labour Economics*, 24(3), 521-566.

Instituto Nacional de Estadística (INE). (2023). *Mujeres y hombres en España, sección 1.6*. <https://www.ine.es/uc/BKgpSYAx>

Instituto Nacional de Estadística (INE). (2024). *Encuesta de condiciones de vida (ECV) 2023*. <https://www.ine.es/uc/6ypGknBui1>

Jacobi, L., & Kluge, J. (2006). Before and after the Hartz reforms: The performance of active labour market policy in Germany. *IZA Discussion Paper, 2100*. RWI Discussion Paper No. 41. <https://ssrn.com/abstract=900374>

Jaehrling, K., Kalina, T., & Mesaros, L. (2015). A paradox of activation strategies: Why increasing labour market participation among single mothers failed to bring down poverty rates. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society, 22*(1), 86-110. <https://doi.org/10.1093/sp/jxu017>

Kluge, J. (2010). The effectiveness of European active labor market programs. *Labour Economics, 17*(6), 904-918.

Lanau, A., & Lozano, M. (2024). Pobres con empleo: un análisis de transiciones de pobreza laboral en España. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 186*, 83-102. <https://doi.org/10.5477/cis/reis.186.83-102>

Lower-Basch, E., & Greenberg, M. H. (2009). Single mothers in the era of welfare reform. A A. Bernhardt, H. Boushey, L. Dresser, & C. Tilly (Eds.), *The gloves-off economy: Workplace standards at the bottom of America's labor market* (pp. 163-190). Champaign, IL: Labor and Employment Relations Association.

Maibom, J., Rosholm, M., & Svarer, M. (2017). Experimental evidence on the effects of early meetings and activation. *The Scandinavian Journal of Economics, 119*(3), 541-570. <http://www.jstor.org/stable/45097677>

Manoli, D. S., Michaelides, M., & Patel, A. (2018). Long-term effects of job-search assistance: Experimental evidence using administrative tax data. *National Bureau of Economic Research, w24422*. Cambridge, MA.

Meyer, B. D., & Rosenbaum, D. T. (2001). Welfare, the earned income tax credit, and the labor supply of single mothers. *Quarterly Journal of Economics, 117*(3), 1063-1114.

Meyer, B. D., & Sullivan, J. X. (2008). Changes in the consumption, income, and well-being of single mother headed families. *American Economic Review, 98*(5), 2221-2241. <https://doi.org/10.1257/aer.98.5.2221>

Nieuwenhuis, R., van Lancker, W., & Collado, D. et al. (2020). Trends in women's employment and poverty rates in OECD countries: A Kitagawa–Blinder–Oaxaca Decomposition. *Italian Economic Journal, 6*(1), 37-61. <https://doi.org/10.1007/s40797-019-00115-x>

Observatori de la Igualtat de Gènere. (2024). *Les dones a Catalunya 2023*. https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/Observatori/03_dossiers_estadistics/2024/Les-Dones-a-Catalunya-2023-Accessibilitat.pdf

OECD. (2023). *Boosting social inclusion in Spain: Improving Pathways and co-ordination of services*. OECD. <https://doi.org/10.1787/56b604a0-en>

OECD. (2023). *Evaluation of active labour market policies in Finland. Connecting people with jobs*. OECD. <https://doi.org/10.1787/115b186e-en>

Orsini, K., Mertens, A., & Büchel, F. (2003). Is mothers employment an effective means to fight family poverty? Empirical evidence from seven european countries. *LIS Working Papers*, 363. LIS Cross-National Data Center in Luxembourg.

Rovny, A. E. (2014). The capacity of social policies to combat poverty among new social risk groups. *Journal of European Social Policy*, 24(5), 405-423. <https://doi.org/10.1177/0958928714542732>

Sakamoto, T. (2024). Do social investment policies promote employment among the vulnerable? A case of single mothers. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 44(5/6), 607-627. <https://doi.org/10.1108/IJSSP-08-2023-0194>

Schünemann, B., Lechner, M., & Wunsch, C. (2015). Do long-term unemployed workers benefit from targeted wage subsidies? *German Economic Review*, 16(1), 43-64. <https://doi.org/10.1111/geer.12040>

Vaalavuo, M., & Sirniö, O. (2022). Jobs against poverty: A fixed-effects analysis on the link between gaining employment and exiting poverty in Europe. *European Societies*, 24(4), 431-462. <https://doi.org/10.1080/14616696.2022.2088821>

Zabel, C. (2013). Does activation increase lone mothers' employment chances? Effects of training and workfare for lone mothers receiving means-tested benefits in Germany. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 33(7/8), 453-473. <https://doi.org/10.1108/IJSSP-07-2012-0067>

Projecte de recopilació, anàlisi i transferència d'evidència per a millorar
les polítiques públiques destinades a mitigar la pobresa infantil

Un projecte de:

